

UV-strålning

Kapitel 8

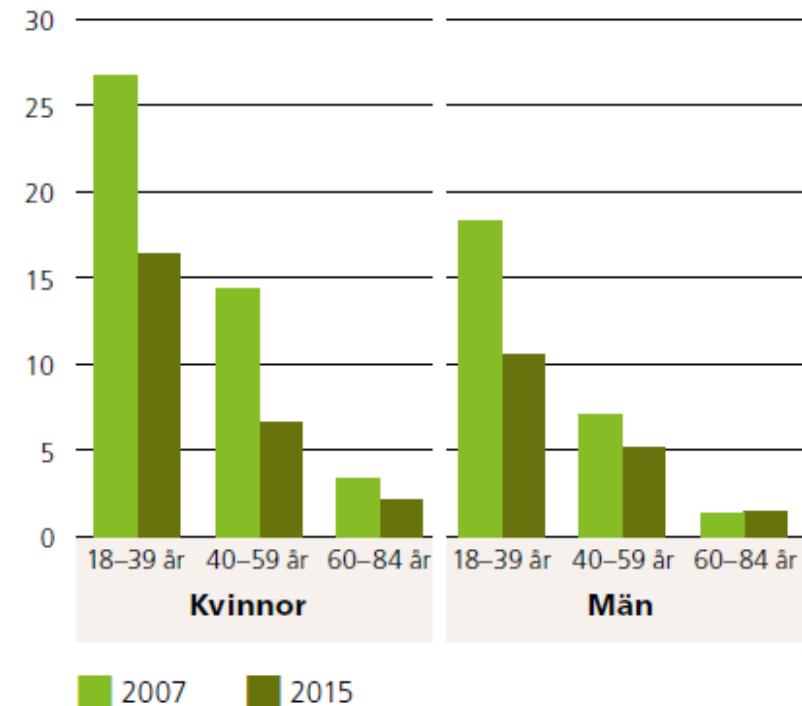
Tove Sandberg Liljendahl och
Antonios Georgelis

Exponering

- 50 % uppger att de bränt sig i solen senaste året
  - Minskning sedan 2007, 61 %
  - 60 % i åldersgruppen 18-39 år, 74 % 2007
- 7,6 % solar i solarier
  - Minskning sedan 2007, 14 %
  - 13 % i åldersgruppen 18-39 år
  - Vanligare bland kvinnor
- Majoriteten använder någon form av solskydd
  - Använder skyddande kläder 86 %
  - Vistas i skugga 86 %
  - Använder solskyddsmedel vid utlandsresa 95 %

Figur 8.1. Solarieanvändning

Andel (procent) av befolkningen i Stockholms län som uppger att de solat i solarium någon gång under det senaste året, 2007 respektive 2015, uppdelat på kön och åldersgrupp.

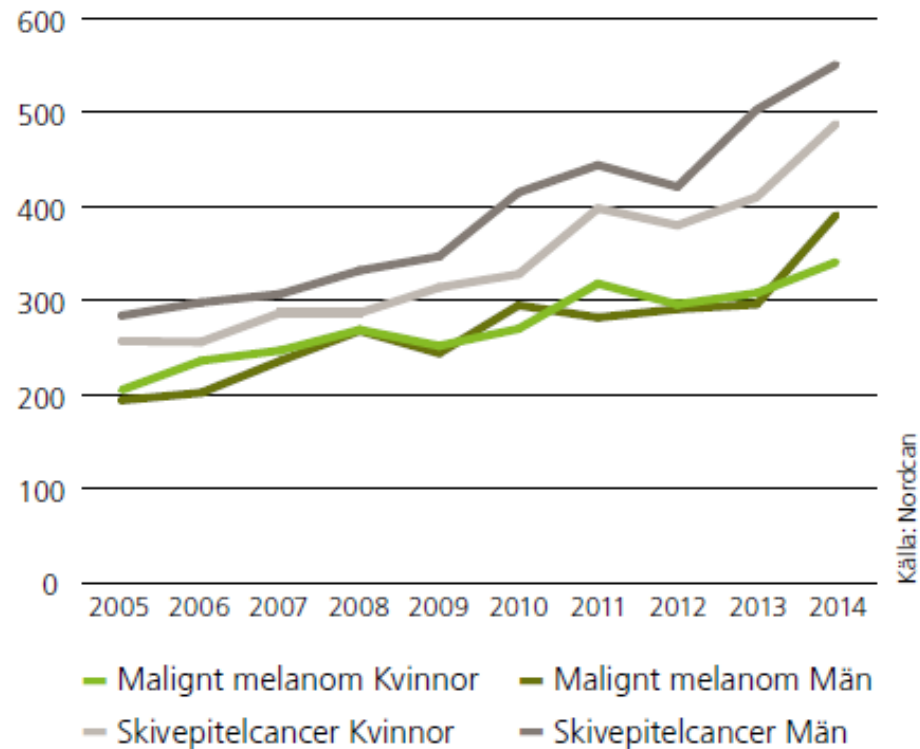

Hur påverkas vår hälsa av UV-ljus?

- UV-ljus påverkar vår hälsa positivt, nödvändigt för bildning av D-vitamin i huden
- För intensivt solande kan dock vara skadligt, t.ex. genom att
  - Orsaka erytem, dvs. hudrodnad = vi bränner oss
  - Orsaka skador på DNA i hudens celler
  - Huden åldras i förtid
  - Öka risken för hudtumörer
- Tre vanliga former av hudcancer:
  - Basalcellscancer – i princip alltid godartad
  - Skivepitelcancer – starkt koppling till livstidsdos
  - Malignt melanom – framför allt kopplad till sporadiskt solande

Figur 8.2. Antal fall av malignt melanom och skivepitelcancer

Antal fall av malignt melanom och skivepitelcancer* per 100 000 invånare i regionen Stockholm-Gotland, år 2005–2014.

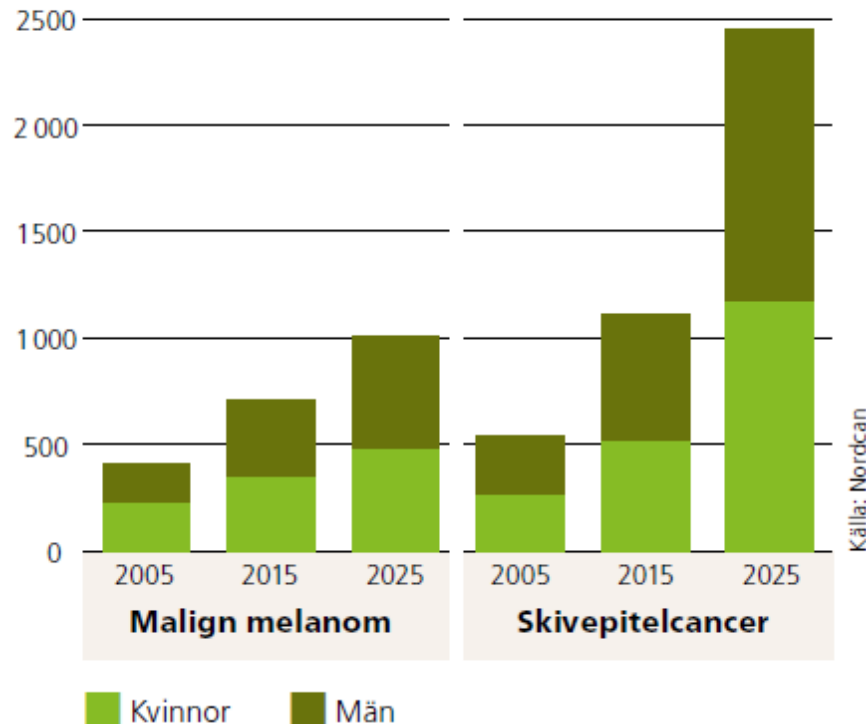
- Trots att färre bränner sig och solar i solarier så ökar antalet fall av allvarliga hudtumörer
- 2014 upptäcktes 732 nya fall av malignt melanom och 1039 nya fall av skivepitelcancer
- 7,5 % ökning av antalet fall årligen (6 % i riket)

*I cancerstatistiken rapporteras skivepitelcancer inom diagnoskoden "Övrig hudcancer". Denna grupp utgörs till 98 procent av skivepitelcancer, varför vi använder begreppen synonymt.

Riskbedömning

Figur 8.3. Uppskattning av framtida incidens (antal fall)

Antal fall av malignt melanom och skivepitelcancer* per 100 000 invånare i regionen Stockholms-Gotland, år 2005–2025.

- Om den nuvarande ökningstakten fortsätter kommer antalet fall att öka kraftigt
  - Malignt melanom +42 %
  - Skivepitelcancer +129 %

**BARN OCH
PERSONER MED
VÄLDIGT LJUS HY
ÄR SÄRSKILT
KÄNSLIGA FÖR
UV-STRÅLNING**

*I cancerstatistiken rapporteras skivepitelcancer inom diagnoskoden "Övrig hudcancer". Denna grupp utgörs till 98 procent av skivepitelcancer, varför vi använder begreppen synonymt.

Förslag till möjliga åtgärder

- Informera om risker med solning
- Fokus på känsliga grupper
- Rekommendationer för att undvika att bränna sig
  - Undvik sol mitt på dagen (kl. 11-15)
  - Vistas i skugga
  - Använda skyddande kläder och solskyddsmedel
  - Undvika solarier
  - Vara försiktig vid utlandsresor
  - Skydda barn!